

REDAKTIONSPROBLEMER OG REDAKTIONSSOPGAVER.

Af P. ELIASSEN.

SELV om Tilskyndelsen til vort første Amtssamfund udgik fra Askov og Ribe, saa var det vel nok den daværende Præst i Brørup, Provst Nissen, der med sit Foredrag 1902 om Oplevelse af historisk Sans tændte Luen omkring i Landet. Det var i hvert Tilfælde den Tale, der, refereret i en Avis, greb mig. I sit Foredrag omtalte han den paatænkte Aarbog. Aarbogens Bidrag skulde ligesom sige til Folk: »Og nu skal Rive Taarn og Tirslund store Sten hænge i Din Næse, til Du fortæller en Historie, der er lige saa lang og lige saa trang, men ét den selv sam'«.«

Saadan tænkte vi vist ogsaa rundt om i Landet, da vi kom med i Redaktionsarbejdet, men det gaar jo ikke altid, som man tænker. Aarbogsredaktionerne var stillede overfor et dobbelt Krav: Paa den ene Side skulde Aarbøgerne ved let Form give Publikum Smag for historisk Læsning om Hjemegnen, paa den anden Side skulde de, ialtfald for en væsentlig Del, have Betydning for Fremtiden og kunne benyttes som brugbart Materiale af de virkelige Historikere. Aarbøgerne skulde bringe *ny* Stof, Historien skulde være »ét den selv sam'«.

Redaktionerne lagde selv for i Aarbøgerne i Haab om, at »Ribe Taarn og Tirslund store Sten« vilde hænge som en tung Vægt ved andre Fortælleres Næse, indtil ogsaa de mødte med Bidrag, men vi fandt desværre, at kun altfor faa Bidragydere mødte frem, tilmed var mange Bidrag ikke kvalificerede.

Det viser sig, at mange Fortællere slet ikke aner, at de sidder inde med Stof, der burde frem i Aarbøgerne. Andre kan ikke i tilstrækkelig Grad ordne deres Stof til at føre det i Pennen. Atter andre kan vel skrive og fortælle, men med Pennen i Haand taber sig deres Ævne til læselig Fremstilling, og de hæfter sig i en uhyggelig Grad ved trættende Opramsning af

Navne, Aarstal, Hartkornsangivelser o. t. Det er kun et saare forsvindende Faatal, der forstaar at opbygge passende Afhandlinger og støtte sig til Kilder, og bruger de boglig Hjælp, er de omtrent ligegyldige med Kvaliteten. En Kilde som »Danske Gaarde« er for dem lige saa god som Rigsarkivets Publikationer. Nogle Indsendere forveksler løse Sagn med Historie, andre ønsker at benytte Aarbøgerne til paa en nem og behagelig Maade at faa deres Stamtavler trykt eller faa Jubilæumsskrifter om deres egen Virksomhed udgivet, endog med Anbringelse af Fortællerens, hans Hustrus og Smaabørns Billede.

Under disse Omstændigheder har det meget ofte været Redaktionerne selv, der maatte skrive Aarbøgerne, og dette var jo ikke den oprindelige Mening. Sikkert kan der ogsaa om Redaktionsudvalgenes egne Arbejder siges mangt og meget. Lige saa lidt som vore Læsere er vi Historikere, og vort Arbejde hæmmes meget ved de store Vanskeligheder, der er forbundet med at drive slige Studier, naar man sidder ude i Provinsen. Jeg maa her i høj Grad sande Rigtigheden af et Citat, der sidst er benyttet af Landsarkivar Wad, at det er lettere at komme *ind i* end at komme *ud af* en Sag.

Men skorter det Redaktionerne paa skrivende Medarbejdere, saa skorter det ikke paa Folk, der kan fortælle eller Æmner, der kan behandles. Ret beset er Æmnerne udtømmelige, blot man forstaar at »øse«, enten ved at hjælpe at føre Traditionen i Pennen eller ved Kildestudium, helst ved begge Dele samtidig.

Redaktionsarbejdet er nu fortsat i en Række Aar, men vistnok alle Steder ser vi Systemets Mangler og at der er langt frem mod Maalet. De to Ting, jeg har tænkt mig kunde hjælpe os videre frem, er:

1. Vi maa finde Veje for en endnu mere intim Forbindelse mellem Redaktionen og Medlemmerne. Jeg veed ikke, om denne Forbindelse kan naas gennem Repræsentanter, som man jo har i enkelte Egne, men som man vistnok kun har brugt til at skaffe nye Medlemmer. Dette er meget godt, men det er ikke her det, jeg tænker paa, nej, interesserede Mænd i Sognene, der kan stille Opgaver for Aarbøgerne, kan optegne

Tradition til Undersøgelse og kan besvare de Spørgsmaal, Redaktionsmedlemmerne maatte ønske at stille.

2. Vore nuværende gode Fællesmøder burde vist suppleres med Instruktionskursus for Redaktions- og Museumsfolk, jeg mener formelige Laboratorieøvelser, der skulde foregaa i Biblioteker, Arkiver, Museer og Samlinger. Vi trænger til saadanne Kursus. Jeg skal blot nævne et lille Eksempel, men der kan fremdrages langt vigtigere: I vort sidste Fællesmøde kritiserede fhv. Rigsarkivar Secher os, fordi vi ikke var tilstrækkelig bevandrede i forskellige ofte forekommende palæografiske Finesser. Sligt kan vi ikke studere paa egen Haand blot ved at sætte os hen med de Kålundske Atlasblade!

Jeg synes godt om vort nye Tidsskrift. At jeg til at begynde med var imod det, skyldtes finansielle Betænkeligheder. Jeg er glad ved vore Fællesmøder, men jeg kunde i høj Grad ønske Feriekursus, endda blot paa en Uges Tid. Saadanne Kursus, der helst bør holdes i København, kunde gavne os paa en Mængde Omraader og hjælpe os videre frem.

Fremad maa vi. Vore Aarbøger — ja ogsaa vore Museer — har den smukkeste Opgave at løse, og jeg mener, at de, velledede, vil kunne magte den, nemlig aandeligt at knytte Forbindelsen fastere mellem Fortid og Nutid og saa at sige besjæle tomt klingende Navne, »til hver Plet har faaet Stemmer«, som en af vore Digtere sang. Dette er en stor og værdig Opgave.

»KNUSESTEN OG STENKUGLER«.

Nogle Lægmandstanker af NIELS SØRENSEN.

MAN kommer vel som Spurv i Tranedans, naar man vil give sit Besyv med i Laget og fremsætte Lægmandstanker om arkæologiske Emner, men desuagtet vover jeg Forsøget. Jeg har i en Del Aar med Interesse fulgt vor Oldtidsforskning og til-